

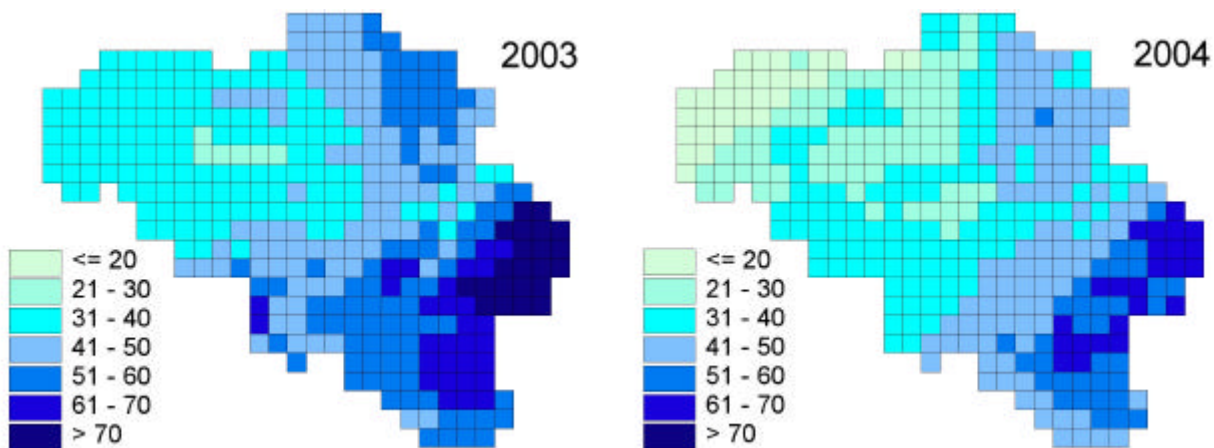
Agrometeorologische Berichten – April 2004

Internet adres : <http://b-cgms.cra.wallonie.be/>

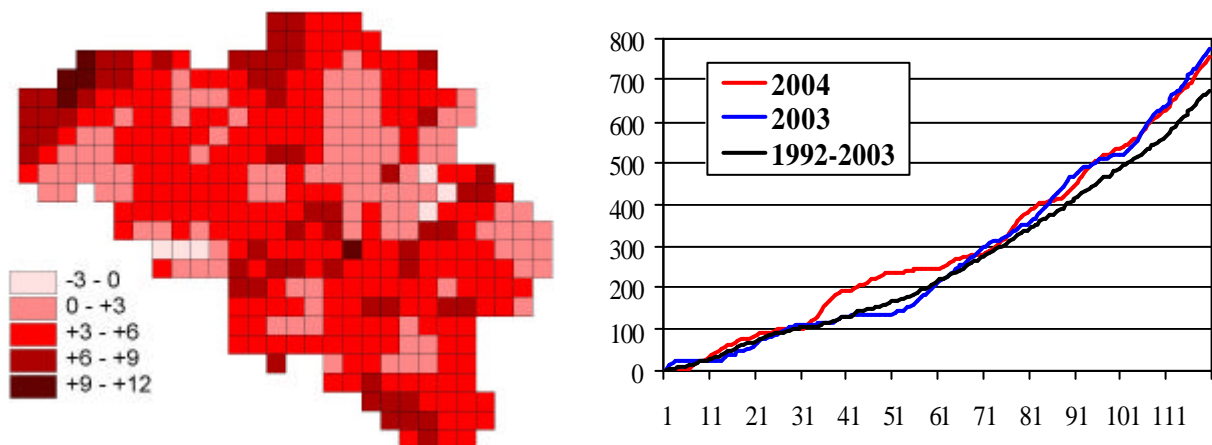
De maanden januari tot en met april werden gekenmerkt door een normale neerslaghoeveelheid. Indien echter maand per maand wordt gekeken, dan blijkt dat januari buitengewoon regenachtig en maart uitzonderlijk droog was. De overige klimatologische parameters benaderden de normaalwaarden. De toestand van de wintergewassen evolueert gunstig. De opbrengsten kondigen zich hoger aan dan in 2002 en 2003, met uitzondering van wintergerst, waar de voorspelde opbrengsten lager liggen dan in 2002. Voor wat de zomerteelten betreft, is het nog te vroeg om voorspellingen te doen.

De weersgesteldheid van januari tot april 2004

De eerste vier maanden van 2004 kenden een normaal aantal vriesdagen. Zoals blijkt uit figuur 1, werden er dit jaar minder vriesdagen geteld dan in 2003 : afhankelijk van de streek, 13 tot 70 dagen of een gemiddelde van 38 dagen in 2004, tegenover 27 tot 83 of een gemiddelde van 47 dagen in 2003, een jaar dat trouwens gekenmerkt werd door één van de koudste winters van de laatste jaren.

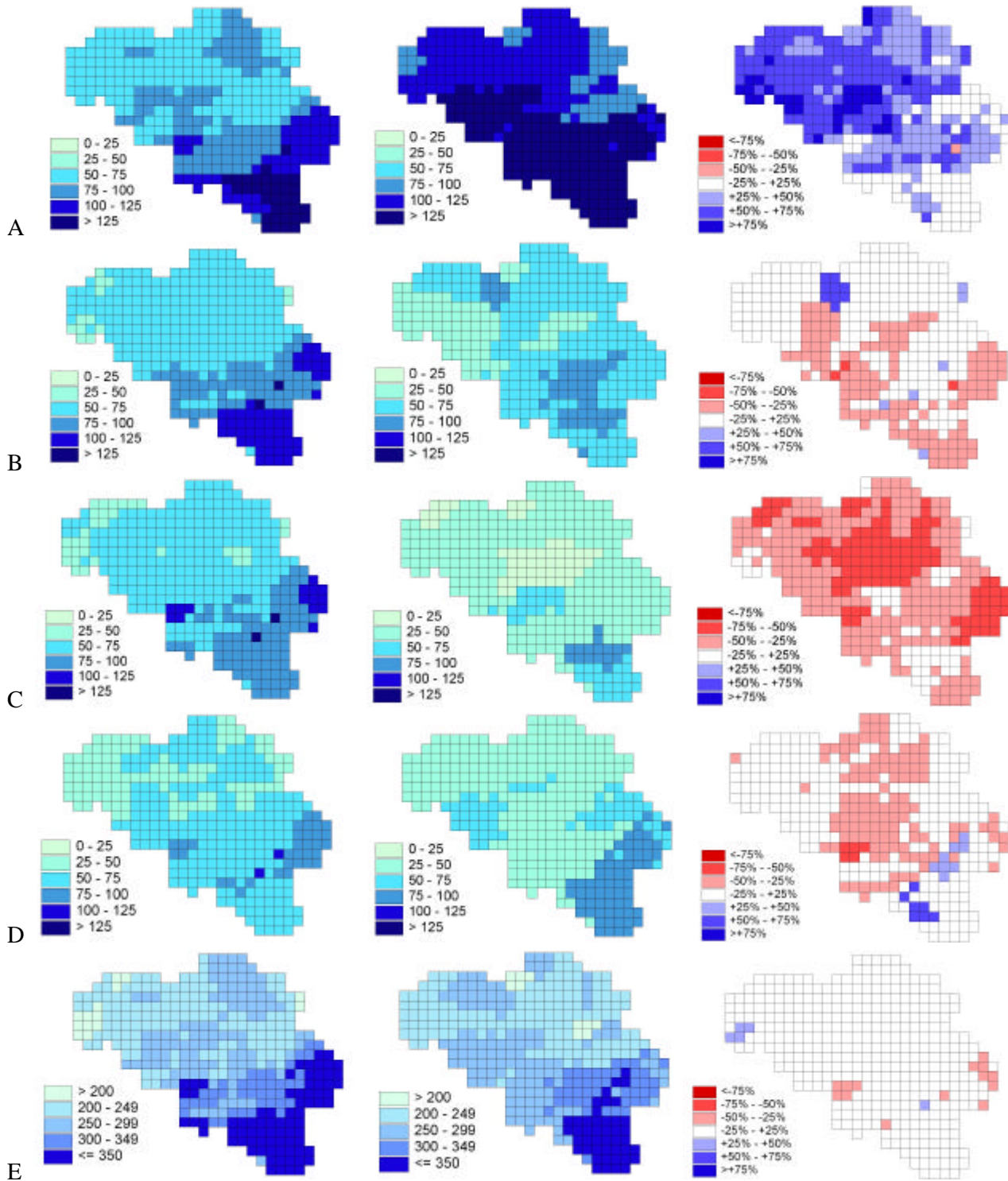
Figuur 1 : Aantal vriesdagen geregistreerd van januari tot april 2003 en 2004.

Figuur 2 : Positieve temperatuursom van januari tot april 2004 (a) links, verschil (in dagen) ten opzichte van de referentieperiode 1992-2003; (b) rechts, evolutie in Haspengouw ten opzichte van 2003 en de referentieperiode 1992-2003.

De temperatuursom vanaf 1 januari lag dit jaar globaal gezien hoger (+46°C) dan het gemiddelde over de periode 1992-2003. Dit vertaalt zich eind april in een gemiddelde voorsprong van zo'n vier dagen. Deze stijging van de temperatuursom is regio-afhankelijk (figuur 2a). Figuur 2b toont de evolutie van de temperatuursom in Haspengouw in 2004 en vergelijkt de waarden met deze van vorig jaar en met het twaalfjarig gemiddelde. Hieruit blijkt dat de huidige situatie vergelijkbaar is met de situatie tijdens dezelfde periode in 2003.

De neerslagsgemiddelden van de eerste vier maanden van 2004 schommelden rond de normaal (figuur 3). Indien de situatie maand per maand wordt geanalyseerd, dan blijkt dat er een sterke verscheidenheid te zijn in neerslagregime. Zo kende de maand januari een ongewoon hoge hoeveelheid neerslag, vooral ten noorden van Samber en Maas. De drie volgende maanden daarentegen werden gekenmerkt door globale neerslagtekorten. Vooral de maand maart was uitzonderlijk droog, met minder dan 25mm neerslag in het centrum van het land.

Figuur 3 : Gemiddelde maandelijkse neerslag voor de periode 1992-2003 (links), voor 2004 (midden) en relatief verschil (%) ten opzichte van het gemiddelde (rechts) voor (A) januari, (B) februari, (C) maart, (D) april en (E) januari tot april.

De toestand van de gewassen in 2004 op het niveau van de landbouwkundige omschrijvingen*

- Wintertarwe en wintergerst : Begin mei bevindt wintergerst zich grotendeels in het eerste knoopstadium (31 op de schaal van Zadoks), in een aantal gevallen reeds in het tweede knoopstadium (32). Voor wintergerst varieert de ontwikkelingstoestand, afhankelijk van het perceel, van het verschijnen van het laatste blad (39) tot het openen van de bladschede (45).
- Voedermaïs, aardappelen en suikerbieten : De zaai van maïs en het planten van aardappelen is onder normale omstandigheden verlopen. De zaai van suikerbiet ging dit jaar van start gedurende de tweede helft van maart. De opkomst verloopt gunstig.

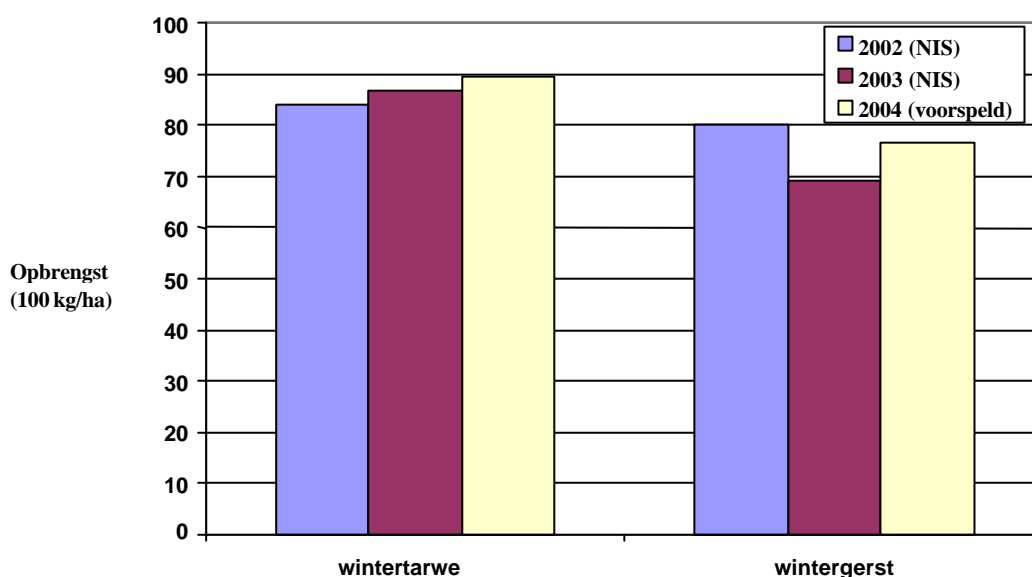
Modellen gebruikt voor de oogstvoorspellingen

De oogstvoorspellingen zijn gebaseerd op meerdere onafhankelijke indicatoren : de “technologische trend “, berekend uit de opbrengsten van de laatste 20 jaren volgens het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS) en twee “agrometeorologische indicatoren“, een eerste die gebaseerd is op het agrometeorologische model B-CGMS (Belgian Crop Growth Monitoring System) en een tweede die de weersomstandigheden verrekent in de loop van de maanden december tot maart.

Voorspelling van de opbrengsten in 2004 op nationaal vlak

De NIS-opbrengstcijfers op nationaal vlak en voor de jaren 2002 en 2003 zijn grafisch afgebeeld in figuur 4, samen met de bijhorende voorspellingen voor 2004. Voor elk van de beschouwde teelten werd de opbrengst op nationaal niveau berekend op basis van de rendementen in de 26 agrostatische omschrijvingen, waarbij het bebouwde areaal (per regio en teelt) fungeerde als wegingsfactor. Samengevat leidt dit inzake de oogstopbrengst tot de volgende besluiten :

- *Wintertarwe*: toename ten opzichte van 2003
- *Wintergerst* : toename ten opzichte van 2003, maar lager dan het niveau van 2002.

Figuur 4 : Opbrengsten van wintertarwe en wintergerst op nationaal niveau voor de jaren 2002, 2003 (cijfers NIS) en 2004 (voorspellingen).

Voorspelling van de opbrengsten in 2004 op het niveau van de landbouwkundige omschrijvingen

De meer gedetailleerde opbrengstcijfers zijn terug te vinden in tabel 1.

De tendensen die waargenomen werden op nationaal niveau vinden we globaal gezien ook terug op het niveau van de omschrijvingen.

Wat wintertarwe betreft, tekent zich dit jaar een algemene stijging van de rendementen af in zowat alle omschrijvingen (met uitzondering van Verviers1). Ook voor wintergerst liggen de opbrengstvoorspellingen in een groot aantal omschrijvingen gevoelig hoger dan in 2003. Ze situeren zich in de grootteorde van de opbrengsten van 2002.

De actuele foutenmarges voor wintertarwe en wintergerst zijn respectievelijk van de orde 0.6 en 0.75 ton/ha.

* Geraadpleegde bronnen : Plein Champ, Le Sillon Belge, <http://www.irbab.be>, waarschuwingen CADCO.

Tabel 1: Opbrengsten van de wintergewassen voor de jaren 2002, 2003 (cijfers NIS) en 2004 (voorspellingen) op het niveau van de landbouwkundige omschrijvingen.

Omschr.	Opbrengst (100kg/ha)							
	Wintertarwe				Wintergerst			
	2002 (NIS)	2003 (NIS)	2004 (voorspeld)	2004/2003 (%)	2002 (NIS)	2003 (NIS)	2004 (voorspeld)	2004/2003 (%)
Brugge	82.5	77.9	89	14	71.2	61.9	72	16
Kortrijk	81.8	82.6	87	6	71.1	68.6	74	7
Diksmuide	84.5	81.5	89	9	78.0	72.7	75	3
Eeklo	84.2	84.7	91	8	75.5	70.8	72	2
St Niklaas	78.0	75.6	84	10	70.3	56.6	70	23
Oudenaarde	83.9	79.6	88	10	71.7	58.5	70	20
Antwerpen	78.7	71.9	81	12	60.2	52.3	63	20
Turnhout	73.9	69.3	79	13	51.5	61.4	63	2
Hasselt	72.9	65.3	77	18	59.7	66.1	65	-2
Tongeren	90.8	85	98	16	83.3	73.6	82	11
Bruxelles	77.9	76	84	11	71.5	67.9	73	7
Leuven	85.3	80.4	90	12	80.0	69.7	77	11
Nivelles	86.3	83.3	90	9	80.7	77.1	78	1
Tournai	79.3	77.9	85	9	74.6	65	72	11
Mons	82.5	77	87	13	80.3	70	76	9
Charleroi	83.7	84.4	90	7	82.3	72.3	78	8
Namur	86.8	80.1	92	15	84.7	71.5	79	11
Philippeville	81.4	77.1	86	12	80.8	69.9	77	10
Dinant	79.2	75.5	85	13	76.6	69.9	76	9
Waremmes	88.8	84.1	96	15	84.9	74.5	81	9
Liège	91.6	86.7	99	14	84.9	73.3	82	11
Verviers 1	60.0	77	68	-11	-	-	-	-
Verviers 2	73.4	50	56	13	-	35	-	-
Marche	64.8	58.5	72	23	65.3	59.7	69	16
Bastogne	65.0	64.6	69	7	67.1	58.8	72	22
Arlon	62.4	60	70	17	65.2	53.2	67	26

Opmerkingen

De gemiddelde normaalwaarden gebruikt in deze maandelijkse Agrometeorologische Berichten werden afgeleid uit de meteorologische gegevens van de periode 1992-2003. Deze relatief korte periode van 12 jaren weerspiegelt immers best het huidige klimaat, dat onder meer gekenmerkt wordt door een algemene toename van de temperaturen op het noordelijk halfrond. Verschillende basiskaarten kunnen ook opgevraagd worden via het internet : <http://b-cgms.cra.wallonie.be/>

Dankwoord

De Agrometeorologische Berichten worden gefinancierd door de Dienst Federaal Wetenschapsbeleid. De weersgegevens worden geleverd door het Koninklijk Meteorologisch Instituut van België (KMI), terwijl de opbrengstcijfers afkomstig zijn van het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS). Meer informatie over deze drie instituten is te vinden op: <http://www.belspo.be> (Federaal Wetenschapsbeleid), <http://www.meteo.be> (KMI) en <http://www.statbel.fgov.be> (NIS).

Contacten

Département des Sciences et Gestion de l'Environnement, Université de Liège, Bernard TYCHON, Bernard.Tychon@ulg.ac.be, Pierre OZER, pozer@ulg.ac.be en Stéphanie HORION, shorion@ulg.ac.be.

Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), Herman EERENS, herman.eerens@vito.be en Isabelle PICCARD, isabelle.piccard@vito.be

Centre wallon de Recherches agronomiques (CRA-W), Robert OGER, oger@cra.wallonie.be en Béatrice LETEINTURIER, leteinturier@cra.wallonie.be.